

YU ISSN 0350-185x
UDK 808

ИНСТИТУТ ЗА СРПСКОХРВАТСКИ ЈЕЗИК

ЈУЖНОСЛОВЕНСКИ ФИЛОЛОГ

XLII

Уређивачки одбор:

*др Таијана Бајић-Ивић, др Даријанка Горијан-Премк, др Ирена Гриукај, др Милка
Ивић, др Павле Ивић, др Радослав Кайичић, Блаже Конески, др Тине Лофар,
др Александар Младеновић, др Асим Пецо, др Миљар Пешикан, др Живојин
Ситанојчић, др Драго Ђујић*

Главни уредник
МИЛКА ИВИЋ

БЕОГРАД
1986

О НЕКИМ СПЕЦИФИЧНИМ КАРАКТЕРИСТИКАМА КАТЕГОРИЈЕ РОДА У СРПСКОХРВАТСКОМ КЊИЖЕВНОМ ЈЕЗИКУ

Категорија рода спада у домен оних феномена који су вишеструко мотивисани — како процесима језичког рашчлањавања објективне стварности, тако и унутарструктурном хијерархијском поделом саме језичке материје са свим развојним заокретима. Као таква она се може разматрати с једне шире позиције у својству дијагностичког теста за истицање важних карактеристика граматичке структуре у погледу степена ангажованости и узајамних утицаја појединих нивоа с обзиром на њихове основне квалификације. Категорију рода (пре свега именичког) треба интерпретирати као специјализовано средство (мање или више граматикализовано у појединим језицима) за изражавање општевалидне дистинкције између објеката природног рода (спола).¹ (У језицима који не познају род та се семантичка информација изражава на различите начине, према могућностима граматичке структуре — нпр. специфичним сложеницама.) То је једна од најважнијих њених спецификација која активно делује на груписање подредних језичких јединица и сачињава њену семантичку и прагматску основу. У том својству род је непосредно везан и за неке друге врсте језичких подела — пре свега за поделу именица приликом обележавања живих и неживих објеката (+/— живо), што у српскохрватском језику долази до изражаја кад је посреди мушки род. (Као специјализовану подврсту у оквиру мушког рода можемо разматрати посебне облике у неким словенским језицима мушко-личног рода за обележавање социјално маркираних особа,² у српскохрватском језику такви су збирни бројеви на *-ица* са морфолошким третманом именица женског рода на *-а*.) Конкретна реализација категорије рода врши се у склопу са категоријом броја,³ што се очито испољава у српскохрватском језику, где се мора спровести дистинкција између парадигме за једину и множину у погледу граматичке квалификације рода. Тако,

¹ Е. Курилович, К вопросу о генезисе грамматического рода, Очерки по лингвистике, Москва 1962. Вл. Анић, Род и спол у српскохрватском језику, Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд 1983, 13.

² Н. Dalewska-Greń, К. Feleszko, Место бројева у одређивању граматичког рода и броја у српскохрватском и пољском језику, Научни састанак слависта ... 13.

³ Н. Dalewska-Greń, К. Feleszko, нав. дело. Corbett G., Resolution rules for predate agreement in the slavonic languages. The Slavonic and East European Review. Vol. 60. № 3.

на пример, већина једносложних именица мушког рода и неке двосложне у множини добијају проширење основе — морфему *-ов* (*град—градови, воз—возови*), која је, у ствари, носилац информације о роду, поред информације о броју, управо због синкретизације именичке деклинације, што смањује информативност падежних наставака у множини. То се исто односи и на номинатив множине пошто је наставак *-и* ангажован и у другим морфолошким позицијама (нпр. у парадигми именица женског рода типа *сџвар*, у генитиву множине неких именица мушког и женског рода), дакле, додатна морфема *-ов* обједињују две врсте језичких информација. Тим проширењем именичке основе одржава се квантитативна симетрија у парадигми између једносложних и вишесложних именица (упор. *град—градови, студент—студенти, бол—болести, учитељ—учитељи*). Тај принцип се одржава и у зависним падежима, дакле, по вертикали (кроз целу морфолошку парадигму).⁴ Истовремено род се на нивоу реченице реализује такође симетријски — посебно у групи субјекта и у групи предиката.⁵ Основни регулатор категорије је субјекатска група, што доказује и чињеница да се одступања запажају заправо приликом конгруенције предикатске групе према субјекатској.⁶ (Нпр. *крошња и иране захвајили су чинџаво небо. Шиџула и шиџака били су све шиџо је шиџашња медицина моџла да му пружџи.* — прим. Гудкова, в. н. д.) То што сва одступања иду у корист мушког рода доказ је да је конгруенција по роду у предикату подређена извесној тенденцији ка маскулинизацији, што се запажа и иначе (нпр. у сврставању по роду већине позајмица у комбинацијама између родова и њихова конгруенција са предикатом: *Муж и жена су шиџили. Смрачили се небо и џланина. Пиле и џаче су џокисли*). С друге стране, већ сама чињеница да обликовање предиката по роду зависи од спољне структуре реченице — позиција, одстојање између појединих реченичних делова — показује да је у питању извесно издвајање и осамостаљивање предикатске групе у подели граматичких информација. Дакле, у погледу рода предикат је заиста у зависном положају, а то су такође и именичке одредбе. Сви они добијају информацију о роду у резултату структурирања на површини, тј. приликом формалног обликовања реченице.

У српскохрватском језику постоје три граматичка обележја од дијагностичке вредности за категорију рода⁷: 1) конгруенција у именичкој групи, 2) завршна морфема номинативног облика, 3) морфолошка

⁴ Интересантно је поређење са бугарским језиком који познаје ту појаву, али је изгубио деклинацију (син—синове, град—градове). Тамо се симетрија одржава само по хоризонталу у оквиру номинативних облика, то је други тип симетрије. Појава се квалификује као граматички балканизам — в. Б. Попоз, Положај српскохрватског језика у балканском језичком савезу, ЈФ, XL, 1984.

⁵ Л. Лашкова, Из типологије категорије рода у српскохрватском и бугарском језику, Научни састанак слависта ... 1983.

⁶ В. Гудков, Додатак правилима слагања предиката са више субјеката, Књижевност и језик, 1965, 12. Corbett, нав. д.; А. Менац, Из проблематики обозначенија рода лиц в русском и хорватскојерсбском језицима, Научные основы и практика преподавания русского языка и литературы, Загреб, 1976.

⁷ М. Ивић, Обележавање именичког рода у српскохрватском књижевном језику, Наш језик, X, 192—211.

парадигма (облици зависних падежа). Овај ред не зависи од степена важности посебних обележја и мења се у различитим случајевима. За разлику од неких досадашњих интерпретација ове проблематике,⁸ издвајам као посебно обележје номинативни облик (завршну морфему), имајући у виду заправо синкретизацију зависних падежа, адаптирање позајмица, сврставање по роду неких специјализованих група именица код којих је род више граматикализована категорија (збирне именице, *pluralia tantum*, неки деминутиви и др.). Остала морфолошка парадигма није онолико битна за сврставање по роду колико су битни конгруенција и завршна морфема номинативног облика. На пример, у множини због синкретизације већине падежних наставка (мушки и средњи род свих именица, женски род на -*ђ* у дативу, инструменталу и локативу, посебно у генитиву сва три рода, изузев женског рода на -*ђ*) предност има конгруенција. Према њој се одређује и род позајмица. Тамо су обично и највећа колебања заправо у множини — резултат укрштања двеју тенденција: одређивање рода по завршној морфем и маскулинизација именица (*корзо—корза, корзи; салто—салта, салти; динамо—динама, динами*).⁹ Уопште за сврставање по роду у множини тенденција је да се истиче на првом месту као фактор конгруенција, што значи да се више ангажује синтаксички ниво у реализацији категорије. То зависи (у обрнутој пропорцији) од степена граматикализације рода код различитих врста именица, тј. од њихове семантике и граматичких спецификација. Тако, на пример, деминутиви и збирне именице сврставају се по роду аутоматски, на основу завршних морфема номинативних облика (-*ак, -ац, -ић, -чић*: м. род — *санак, џурџаџак, девојчурак, жабац, бабац, брадић, сјањчић*; -*ица*: ж. род — *сукњица, џурџица, бубица, мрвица; -це, -ашце, -енце, -че*: ср. род — *јерце, сунашце ћепенце, клинче, момче, јаце*; збирне именице на -*ад, -ија*: ж. род — *бурад, дујмад, ирасад, момчадија, клинчадија, сјањденијарија; -је*: ср. род — *класје, лише, јерје, јрожје*). Та констатација односи се и на именице *pluralia tantum*, а такође и на веома продуктивну групу апстрактних именица на -*ост* (*наочари*: м. род, *јанџалоне*: ж. род, *враџа*: ср. род; *младост*, *мудрост* и сл.: ж. род). Све наведене групе имају посебан граматички статус на основу специјализованог маркера одређене семантичке информације, који се уклопио у општи механизам језичког сврставања. Код њих се као основни индикатор рода истиче завршна морфема номинативног облика јединице. Осим у множини и код позајмица, конгруенција одређује род већином када су у питању називи живих особа (посебно лица) код којих је релевантна и разлика у природном роду (*шај званица, ша званица, шај ириселица, ша ириселица*), или су морфолошки маркери међусобно неконгруентни у погледу рода (*шај комуниста — шој комунисте — ши комунисти, шај слуја — ше слује*). Посебну пажњу заслужују појаве двојаке конгруенције — дакле и двојаке одређености по роду чија морфолошка

⁸ О њима више М. Ивић, нав. д.

⁹ Подаци су пренети из: Е. Барић и кол., Приручна граматика хрватског књижевног језика, 1983, а такође из речника страних речи М. Вујаклије, Б. Клаића, Р. Алексића; в. и: Д. Игњатовић, Новине у морфологији унесене најновијим именицама страног порекла, Наш језик, н. с. XIII, 1963, 208—224.

парадигма сама по себи остаје на међусобно конгруентном решењу (*шај бишаниа* — *ша бишаниа*, *шај злоямшило* — *шо злоямшило*). Број таквих случајева додуше није мали. Они још једном потврђују мисао да категорија рода нипошто није чисто граматичка него лексичко-граматичка субкатегија са вишеструком реализацијом на синтаксичком и морфолошком нивоу и при том мање или више семантички мотивисана.¹⁰

Сврставање по роду претпоставља следеће врсте селекција: 1) живи/неживи објекти, 2) живи објекти: мушки/женски природни род (спол), објекти људског карактера/остали објекти, социјално маркирани/немаркирани објекти — у неким словенским језицима, 3) позајмица/домаћа реч, 4) семантички и стилски маркирана реч/неутрална реч, 5) множина/једнина (тај се списак вероватно може још допунити). Леви члан наведених супротстављања претпоставља евентуално ангажовање више од једног индикатора и обавезно учешће конгруенције у одређивању рода именица.

Што се тиче граматичке мотивације категорије рода, њу треба тражити у контексту основних обележја граматичке структуре српско-хрватског језика. Овде ћу се зауставити на неким специфичним случајевима индикације родова који кореспондирају заправо са три таква обележја, а то су синкретизам, суплетивизам и дублетност. Ради се о облицима са двојним сврставањем по конгруенцијским могућностима (*шај/ша*: *људурина*, *луда*, *бубалица*, *ухода*, *злослуша*, *ишјаница*; *шај/шо*: *луњало*, *блебешало*, *зановешало*), а такође и о дублетним облицима различите врсте (*рик*—*рика*, *сеи*—*сеша*, *скуш*—*скуша*, *крик*—*крика*, *йроблел*—*йроблема*, *манир*—*манира*). Понекад је двоструко решење овог тига семантички оправдано. Ради се, наиме, о именицама којима се људско биће, без обзира на спол, као такво квалификује па се конгруенција прилагођава или конкретном лицу о којем именица реферише, или граматичком лицу саме именице. Ту, дакле, именица синкретизује податак о два граматичка рода, на исти онај начин на који многе падежне морфеме информишу о два и више падежа и истовремено о два рода (нпр. о мушком и средњем *-има* у множини). Претходно поменута група именица друкчија је од ове по томе што се своди на дублетне облике који се само разликују по завршној морфеми (Q — a). Такви се парови често одржавају на граници између дублетности и синонимије, захваљујући накнадно развијеним додатним семантичким проширењима једног од двају облика (*цик*—*цика*, *лес*—*леса*).¹¹ Синкретизовани облици имају двоструку конгруенцију и јединствену морфолошку парадигму, док је за дублете карактеристично присуство две посебне морфолошке парадигме уз две посебне врсте конгруенције.

¹⁰ И. Ревзин, Современная структурная лингвистика, Наука, 1977. О. Ревзина, Основные черты структуры грамматической категории рода, Славянское и балканское языкознание, 1976. Методы лингвистического описания славянских родовых систем, лингвистические исследования по общей и славянской типологии, 1965.

¹¹ Грађа је екскерпирана из Речника српскохрватскога књижевног језика, МС, Нови Сад, I—VI, у тексту се цит. — РМС.

Од „синкретизованих“ по роду именица једну велику групу представљају семантички и стилски маркирани облици пејоративне оцене са завршетком на вокал према коме се одређује једна од њихових квалификација по роду (-а: м. и ж. род, -ло: м. и ср. род). Нпр. *кржља*, *лудација*, *џројуха*, *лујача*, *раскућа*, *лажа*, *левениа*, *џрождрљица*, *ждера*, *џрејџрија*, *скиџалица*, *скиџињица* *луџалица*, *крџиџалица* (кад се односи на човека), *варалица*, *бубалица*, *улизица*, *издаџица*, *џуликсџа*, *џројалица*, *биџаниа*, *злослуџа*, *рџа* (кад се односи на човека), *џрчкало*, *џриоварало*, *кошќало*, *злойаџиљило*, *чаниризалo* (поред: *чаниризалица*), *луњало*, *зановџшало*, *замуџкивало*, *брундало*, *џунђало*, *досќаќиеало*, *ски џшало* и др. Њихова друга квалификација по роду мотивисана је семантички (обележавањем природног рода: м. род) и индицира се једино конгруенцијом (тај/та претрѓа, тај/та муџа, тај/то замуџкивало). Мора се истаћи да је код именица на -ло (м. и ср. род) ипак чеџињи средњи род заправо кад је у питању конгруенција одредбе — *филoзоф*, *досќаќиеало*, *наџвеџе* (РМС). На тај се начин наглашава пејоративна оцена — *џиџо џи је он неко злојаџиљило* (поред *мора да је сџрашан злојаџиљило/сџрашно злојаџиљило*). Кад именица означава особу женског спола, одредбе се квалификују облицима средњег рода — *она џи је сџрашно џунђало . . . досадно кошќало*. И код именица са завршетком -а долази у обзир двојако сврставање по роду према дистинкцији сполова (*Он може биџи наџвеџи || наџвеџа џројалица*; али кад је женско лице у питању, увек само женски род: *жена му је сџрашна свађалица*). Приликом наглашавања пејоративне оцене за мушќарца обично се врши замена рода (*И он је неќа сџрашна биџаниа*. *Миџа — она сџара џројалица — дошao џре неќи дан . . . | Онаџ сџари џројалица и скиџињица оџеџ се џојавиo*). Такве врсте употребе требало би размотрити и с тачке гледишта социолингвистике. На избор конгруентног облика без сумње утиче и структура реченица и информација текста. Заједничќа стилсќа и семантичка специјализација целе групе условљава и постојање синонимних облика типа: *чаниризалица — чаниризало*, *скиџалица*, *скиџињица — скиџало*.

Избор конгруентног рода ипак показује да је у питању и ауторова сугестија — *џо доќазује да је хисџорија . . џраво злојаџиљило*. *Биле су џо усњице џињиоџа џриоварала . . . и џоказује оном неџознаџоџ џриоваралу џиџа се заџраво доџодило* (РМС). (У последњим двома реченицама, наиме, наглашава се да је у питању мушќа особа.) Неќи од размотрених облика имају посебне еквиваленте у мушќом и женском роду: *џрождрљица — џрождрљивац*, *џрождрљивица*; *џричало — џричалац*, *џричалица*. Они се паралелно употребљавају, али у поређењу са њима „синкретизовани“ облици (*џрождрљица*, *џричало*) су наглашени у већој мери. Размотреној групи именица „синкретизованих“ по роду и стилски маркираних треба прикључити групу именица аугментативне и пејоративне специјализације са завршетком на -а које се сврставају у мушќи и женски род — у женски према морфолошќим индикацијама, а у мушќи и према семантичкој информацији (код живих створова) и према конгруенцији. Нпр.: *бивољчина*, *вољина*, *ждребина*, *џасџувчина*, *соќољина*, *буздoванчина*, *ќаџанчина*. Ипак се ове именице разликују од претходно поме-

нутих по томе што је двородност овде чисто конвенционална, на граматичкој основи.

Од „синкретизованих“ по роду именица треба посебно издвојити релативно ретке случајеве кад дата именичка реч испољава стилски неутралну природу као: *муштерија*, *званица*, *йриселица*, *злајокоша* и сл. Код њих је двородност семантички мотивисана а то јој омогућава да се одржи у језику. То се исто односи и на стилски маркиране облике типа *йјаница*, *схијница*, *крешалица*.

Код неких именица двојно сврставање по роду је чисто морфолошке природе. То се најчешће запажа код неких позајмица приликом њихове адаптације српскохрватском језичком узусу (*лидо*, *либрејо*, *ресто* — ср. и м. род, *леваниа* — м. и ж. род); дакле, ради се о дублетности морфолошке парадигме. Од домаћих речи (*ілад*, *бол*,¹² *сїарезж*, *кукавел* и сл.) може се издвојити једна мала група у којој је двородност такође резултат укрштања различитих врста граматичке селекције.

У неку руку на сличан начин можемо прихватити и дублетне облике са завршетком $-\emptyset$ (м. род), $-a$ (ж. род) на основу кога се врши и сврставање по роду. Као формална појава, облици са вокалним завршетком могли би се протумачити у оквиру познате тенденције у језику да се максимално отварају слогови, да се избегавају консонантске групе и консонанти у финалној позицији где је то могуће. Дакле, промена рода ту настаје на морфолошкој основи. Нпр.: *рик*—*рика*, *крик*—*крика*, *развал*—*развала*, *йрозоб*—*йрозеба*, *сик*—*сика*, *цик*—*цика*, *хук*—*хука*, *бук*—*бука*, *врисак*—*вриска*, *йисак*—*йиска*, *скуш*—*скуша*, *назоб*—*назоба*, *љубомор*—*љубомора*, *забун*—*забуна*, *сеј*—*сеја*, *звек*—*звека*, *наук*—*наука*, *сїрем*—*сїрема*. (Овде нису узети у обзир парови са по једним дијалектским обликом, а такође и индивидуална образовања, иначе је број таквих парова у језику већи.) Опредељење за један од двају облика може се вршити у оквиру постојећих књижевнојезичких израза (источног и западног типа) и у зависности од хронолошке дистинкције (стаги/нови облик), а такође и од индивидуалног избора писца. Тако се у западној књижевнојезичкој пракси даје предност неким облицима мушког рода. Врло често се та дублетност одржава на чисто семантичкој дистинкцији, која даје основа да се говори о некој врсти напредно развијене синонимије — тј. делимично подударање, непотпуно поклапање у значењу. Нпр. *сїрем*—*сїрема*, *наук*—*наука*, *крик*—*крика*, *звек*—*звека*, *цик*—*цика*, *скуш*—*скуша*, *сеј*—*сеја*, *рик*—*рика*. Велике могућности у том погледу пружа фигуративна употреба: *Као да је рика шойова њеова усїаванжа*. *Из шамнице се ірдан зачу рик*. *Не моїох већ йодносїиї руїа шїо іа је на ме мїшао* (упор. *Сјела руїа йокрај йуша*). *Њеїове шїеорїје су дизале више буке и йрашїне*. (Не може се заменити дублетом м. рода, за разлику од: *Бук/бука валова њен је ілас*.) *Леїинове ријечи дају кључ к сушїиїни цијеле шїшамїе и усмене хуке око Толсїоїева имена*. (Замена обликом мушког

¹² Д. Игњатовић, О роду именице „бол“, Наш језик, н. с., 1960, X, св. 1—2, 55—59. Откуд именици „глад“ два рода и две промене, Наш језик, н. с., XI, св. 7—10, 1961, 255—259.

рода није могућа.) (РМС). За семантику целе групе је карактеристично да се репродукују конкретне појаве из човекове околине преко људских реаговања, предмети и појаве из најближе стварности, људска, физичка и психичка стања. Таква се образовања више не креирају, али се њихова функционалност добро одржава и развија заправо због накнадно развијених семантичких разграновања једног од корелативних облика (нпр. *сећ* — м. р. 1. *осећање, осећај*, 2. *осећање жалосићи = сећа : сећа* ж. р. — *осећање жалосићи, њошишићеноси*; *бук* м. р. — 1. *слај, млаз*, 2. *бука : бука* ж. р. — *шум, луја, ђалама*; *врисак* м. р. — 1. *крик, крајкоштрајан њродоран ђлас*, 2. *врискање, вришићање : вриска* ж. р. — *врискање, вришићање*; *цик* м. р. — 1. *врисак, крик*, 2. *цичање*, 3. *цика*, 4. *ијеме*, 5. *бол, жићање, севање : цика* ж. р. — 1. *врискање*, 2. *ђлас нежих живоишиња*, 3. *ђрасак, ђуцњава*, 4. *звиздање, фијук*, 5. *шкрићање, шкрића*).

Друге врсте је дублетност и двојак сврставање по роду код неких позајмица, мада је и оно на чисто морфолошкој основи настало у резултату већ истакнуте тенденције ка формалном обликовању адаптираних речи према домаћим правилима фонемске комбинаторике. Нпр. *ренесанс—ренесанса, мандал—мандала, метод—метода, скалин—скалина, ренеш—ренеша, манир—манира, реквизиш—реквизиша, биланс—биланса, крајн—крајна, ређн—ређна*. Морфолошки маркер (-*ѐ/-а*) одређује род једнозначно, обе обличке верзије именице се потпуно поклапају семантички, избор једне од њих је питање прихваћене традиције, одређене терминологије и стила.

Посебно треба издвојити из тог склопа случајеве морфолошког суплетивизма типа *комуниш—комуниша, диђломаш—диђломаша*, где се род индицира једнозначно (м. р.), али на основу конгруенције. Дакле, у том смислу корелација -*ѐ/-а* је ирелевантна. Међутим, она условљава неку двојакост обликовања морфолошке парадигме у једнини (м. род/ж. род) без утицаја на конгруенцију¹³ — *ђај комуниш, ђођ комуниша/ђај комуниша, ђођ комунише*. И тако независно од природне сличности корелативни парови типа *ђроблем—ђроблема* и *комуниш—комуниша* имају различити лингвистички третман на основу различитог степена граматикализације — код првог је граматикализација већа и сврставање по роду се врши аутоматски само према завршној морфеминиминативног облика (м. р./ж. р.), док је код другог сврставање по роду заобишло морфолошке индикације и обављено је према семантичкој основи (преко конгруенције) једнозначним решењем (м. р.).

Из овог кратког прегледа може се закључити следеће:

Реализација категорије рода у српскохрватском језику у склопу је са основним обележјима граматичке структуре језика у координацији са механизмима семантичког рашчлањавања чије се деловање обавља најчешће преко конгруенције, на синтаксичком нивоу. Не може се говорити о комплексној граматикализацији категорије рода као што је то могуће у другим словенским језицима, него се појаве морају интерпретирати издиференцирано.

¹³ М. Ивић, нав. д. 201.

Чести случајеви неподударања конгруенције и морфолошке парадигме дозвољавају да се говори о конгруенцијском и парадигматском (морфолошком) роду.

Случајеви „синкретизације“ рода у складу су са другим појавама такве врсте у граматичкој структури језика. Показало се да је граматички мушки род најактивнији у склапању „синкретичких“ комбинација са друга два рода (што је и семантички мотивисано), док се друга два граматичка рода, нарочито средњи, уклапају већином формално на парадигматској основи (изузев случајева када је у питању означавање особе женског спола). С друге стране, узевши у обзир све могуће комбинације, може се видети извесна склоност да се употребом облика граматичког мушког рода постигне неко уопштавање, стилска немаркираност, што чини овај граматички род способним да потисне друга два рода на плану реченичне конгруенције.

Испољава се и једна карактеристична појава: успостављање намерне конгруенције између обележја рода који носи, с једне стране конгруенција, а с друге именички облик. Тај поступак бива кофишћен ради стилских ефеката.

Софија

Лили Лашкова

Резюме

Лили Лашкова

О НЕКОТОРЫХ ХАРАКТЕРНЫХ ОСОБЕННОСТЯХ КАТЕГОРИИ РОДА В СЕРБОХОРВАТСКОМ ЛИТЕРАРНОМ ЯЗЫКЕ

В статье рассматривается реализация категории рода в контексте основных особенностей грамматической структуры языка (его морфологического уровня): синкретизма, суплетивизма и дублетности. Автор останавливает внимание на всевозможных случаях отклонения от обычной классификации по роду („двухродовость“, несовпадение синтаксических, морфологических и семантических показателей форм). Категория рассматривается во всей сложности и многосторонности ее прагматической, семантической и граматической мотивированности.